

ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ μου,
καὶ νὰ χτυποῦμε ὅποιον
ἐκείνους ποὺ θὰ θελήσουν
τὴ δόλια τὴν Πατρίδα μας
νὰν τὴνε καταστρέψουν.»

Ἡ γῆς ὁμως τὴν πῆρε
καὶ τὴν κρατᾷ σὰ βόθρη της.

Ἡ κοπελιά μας πένθανε
κ' ἡ δόξα πάει μαζί της.
Πιὸς τώρα τὸ πρῶτ'
θὰ πάει νὰ τραγουδᾷ
τὰ δέντρα, τίς δαμνακηνές ;
καὶ πῶς θὰ συνοδῆσει
τὰ θλιβερὰ βελιάσματα
τῶν ὄρφανῶν προβάτων ;
καὶ πῶς τὸν ἀγαλιὸ
θὰ αἰετίζει σὰ χαλάνει ;

Μεταφρ. Ν. Α. ΖΑΧΑΡΙΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

(Ἀπὸ τίς «θηροκεφταῖς ἐντύπώσεις»)

Πολλές φορές, ὅταν πολλές σκοτούρες καλίζουν
τὸ κεφάλι μου, καὶ ἡ ψυχὴ μου, χαμένη μέσα στὴ
λύπη, γυρᾷ τὴ χαρὰ καὶ δὲν τὴ βρίσκει, ἄξαφνα,
παρουσιάζεται, μπροστὰ σὰ μάτια μου, ἓνα γυναι-
κειο φάντασμα, μιὰν ὁμορφὴ γυναίκα, ποὺ ἡ ματιά
της καὶ τὸ χαμόγελο σκορπίζουσε τὴ λύπη μου καὶ
μέ παρηγοροῦσε.

Εἶναι ἡ μάνα μου ἀφ' ἑαυτῆς—ἡ καλὴ μου μάνα, ἡ
ἀγαπημένη μου μητέρα, ἡ μακαρίτισσα!— ποὺ ἀπὸ
τὸ στόμα της ἄκουσα, γιὰ πρώτη φορά, τὴ λέξη
Θεός· ποὺ ἀπὸ τὴν ποδιά της κ' ἀπ' τὰ γόνατά
της σήκωσα, πρώτη κ' ἄρχη, τὰ μάτια μου στὸν
οὐρανὸ, γιὰ νὰ δῶ τὸ Θεό...

Ἄχ ! τί ὁμορφες, τί νόστιμες στιγμὲς !

Ἐκείνη καθότανε κοντὰ στὸ παράθυρο, γελά-
μενη, χαρούμενη, κ' ἐγὼ, ζακλωμένος πάνω σὰ γό-
νατά της, ἐπαίξα μ' ἓνα ὠραῖο μῆλο, κόκκινο βαθύ,
σὰν τῆς ρωδιᾶς τὰ λουλούδια. Ὁξω, ὁ κῆπος εἴτανε
καταπράσινος ἀπὸ τὰ πολλὰ χορτάρια, καὶ μιὰν ἰ-
τιά, κοντὰ στὸ παράθυρο, ἀδύνατη, μισόξερη, ἔφινε
νὰ φαίνεται, δῶ καὶ κεῖ, ὁ οὐρανός, καὶ νὰ μπαίνου-
νε στὴν κάμερῆ μας ἡλιοῦ ἀχτίδες.

Ὅλα σωμαίνανε, καὶ τὰ λουλούδια τοῦ κήπου,
καὶ τοῦ ἡλιοῦ οἱ ἀχτίδες, ἐξὸν τῆς μάνας ἡ ρωνή,
ποὺ μούλεγε ἡ κνημένη :

— Ποῦ εἶναι, γιέ μου, ὁ Θεός ;

Καὶ μόνη της καὶ πάλε, δείχνοντας μὲ τὸ δά-
χτυλο τὸν ἄδειον οὐρανὸ, ποῖ, σὰν περιβόλι μὲ τὰ
λουλούδια, εἴτανε στολισμένος μὲ χίλιω λογιῶ σύ-
γνεφα, ἀπαντοῦσε στὸ ρῶτημα :

— Νὰ Τὸς ἐκεῖ, παιδί μου !

Καὶ τότες γώ, ἐκστατικός, μὲ τὰ μικρά μου μά-
τια, σήκωνα τὸ κεφάλι μου, καὶ κοίταζα ψηλά...

Ἐ ! χρονάκια μου, χρονάκια μου !...

Χιλιάδες φορές, ἀπὸ τότες, σήκωσα τὰ μάτια
μου ψηλά, στὸν οὐρανὸ, γιὰ νὰ δῶ τὸν Παντοδύναμο.
Ποτές, ποτές, δὲν τὸν εἶδα, ποτές δὲν τὸν ἀνακάλυ-
ψα· μὰ, πάντα, ὅταν κοιτᾷξω σὲ τέτοιο μέρος, εἴτε
τὴ μέρα, εἴτε τὴ νύχτα, μὰ πρὸ πάντων τὴ νύχτα,
καὶ βλέπω ἄστρα, σύγνεφα, ἢ ἡλιο, ἢ φεγγάρι, μιὰν
ἀόριστη, μιὰ μυστικὰ ρωνή, — ποῖός ξέρει ἂν εἶναι
τῆς μάνας μου ; — δυναμώνει τὴν πίστη μου στὸν
Ἄναρχο Πατέρα, δυναμώνει τὴν πεποίθησή μου στὴν
ἀθανασία, καὶ βρίσκω τότες τὴ χαμένη μου χαρὰ,
καὶ βρίσκω τότες τότες τὴ γαλήνη ποὺ ζητοῦσα...

Σ' ἐφαριστῶ, μητέρα μου, γι' ἀφ' ὅτ' ὠραῖο
μάθημα !

Σάμο

ΒΑΣ. Δ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΟΡΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗ

Φίλε Νουμᾶ.

Κοίτα τί περίεργο παραγραφάκι ποὺ βρῆκα τὸν
περασμένο μῆνα μέσα στὴν «Ἐστία».

«Καὶ ἡ ἐργασία εἰς τὸ τυπογραφεῖον μὰς ἐξηκο-
νλοῦθησε μὲ ἄλλους ἐργάτας... μὲ ὀρκισθέντας, μὲ
«λονοῦσι κατὰ τὰς πληροφορίας μας τὸ Ἐθαγγέλιον,
οἱ εἰς τὸ ὁποῖον ὀρκισθήσαν οἱ ἄλλοι, ἢ το μεταφρα-
σμένον. Κατὰ συνέπειαν ὁ ὄρκος δὲν εἶναι νόμιμος
οὔτε ἔχει σημασίαν».

Νὰ πῶς διδάσκειται ὁ λαὸς τὴν κακοήθεια. Τοῦ
κ. Ἐστία τοῦ βολεῖ νὰ μὴν ἔχει σημασία ὁ ὄρκος,
καὶ δὲν τῶχει τίποτα ἀνάλογα νὰ μιλήσει. Ὅχι σὲ
μεταφρασμένο Ἐθαγγέλιον, παρὰ καὶ σὲ Κοράνι ἀπά-
νου, καὶ στὸ Μπερτόδουλο ἀκόμα, ἂν εἶχαν ὀρκιστεῖ
οἱ ἐργάτες, χρεὸς της εἴταν τῆς «Ἐστίας» νὰ πεῖ
στους ἐργάτες πῶς ὁ ὄρκος τους τοὺς δένει, ὁ λόγος
τοῦ τίμιου ἀθρώπου εἶναι ἴσος μ' ὄρκο. Ἄν ἔτσι μιλεῖ
ἢ «Ἐστία» φαντάσου τί διδάσκειται ὁ λαὸς ἀπὸ τίς
ἄλλες ἐλληνικὰς ἐφημερίδες ! Ποῦ ἀναθράφηκαν ἀρ-
τοὶ οἱ ἀθρώποι ἤθελα νὰ ξέρω. Ἐκεῖ, φαίνεται, τὴν
ψευτοκριὰ δὲν τὴν εἶχαν τίποτα.

1 τοῦ Ἀλωνάρη 1907.

Α. Α.

ΓΚΟΡΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΑΔΗΣ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς 10 τοῦ Ἀλωνάρη (σελ.
1, στηλ. 5) διάβασα τὸν ἀκόλουθον παράγραφο.

«... Ὁ Μάξιμ Γκόρκη, ἐξὼ ἀπὸ κεῖνα ποὺ κέρ-
δισε, παντρεύθηκε πριγκίπισσα καὶ πῆρε προίκα
μισὸ ἑκατομμύριο φράγκα. Καὶ τί εἴταν ὁ Γκόρκη ;
Ἐνας ἐργάτης ποὺ μικρὸς ἔμαθε λίγα γράμματα...
Καὶ ἐγὼ γιὰ νὰ ξεδέψω τὰ βιβλία μου ἔπρεπε νὰ
κάμω ταξίδι εἰς τὸ Βλαδιβοστόκ».

Αὐτὰ τὰ γράφει ὁ φίλος μας Χαλαράμπης Ἄν-
δ(τ)ρεάδης, καὶ τὸ ὑπογράφω κ' ἐγὼ μὲ τὰ δύο μου
τὰ χέρια.

Ο ΑΔΙΚΗΜΕΝΟΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ Παλαμᾶς τυπώνει τώρα στὸ τυπογραφεῖο τῆς
«Ἐστίας» δεύτερο τόμο «Γράμματα». Τὸ βιβλίον θάναί εἶ-
σοιμο σὲ δύο μῆνες.

— Λάβαμε ἓνα καινούριον εἰδικὸν τοῦ κ. Πολ. Δημητρά-
κόπουλο μὲ τὸν τίτλον «Ἐξωτικά τραγουδιὰ— Ἡ Ἀγένη-
νητη».

— Ὅμορφο χαρτί, ὁμορφο τύπωμα, ὁμορφες εἰκόνες. Γιὰ
τὸ ποίημα δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε τίποτα γιατί δὲν τὸ κα-
ταλάβαμε. Μπορεῖ νάναί καὶ καλὸ. Αὐτὸ τὸ ξέρει πᾶ ὁ κ.
Πολύβιος.

— Τίς ζουγραφίαι τῆς «Ἀγένηνητης» τίς ἔβαμε ὁ κ.
Φρίξον Ἀριστέας κ' εἶναι στὰληθινὰ ἐξωτικὰς ζουγραφίαι
ποὺ μὰς παρασταίνουσι σὰν ζωτικὰ τὸν κ. Πολύβιο. Ὅποιος
δεῖ τὸν κ. Πολύβιο σὲ τέτοιες ζωτικὰς ποῖες, χωρὶς νὰ θέ-
λει σταυροκοπιέται καὶ κοιτάζει τὸ θερμόμετρο.

— Λάβαμε ἀπὸ τὴν Πόλη, μιὰ φυλλάδα τοῦ Γιώργου
Κ. Ροντάκη ποὺ ἐπιγράφεται «οἱ Μπόξερ» κ' εἶναι σὰν ἀ-
πάντησι, νὰ ποῦμε, σὲ κάποιον ἐκδοτικὸν ἄρθρον τοῦ καθη-
γητῆ Σπ. Βάση ποὺ τυπώθηκε προπερὶ στὴς «Ἀθήναις» γιὰ
τὴ «Ρωμαϊκὴ γραμματικὴ» τοῦ κ. Ροντάκη.

— Τὴ φυλλάδα τὴν διαβάσαμε μὲ προσοχὴ καὶ μάθαμε
ἀπ' αὐτὴ πόσο ἀνόητα μίλησε ὁ κ. Βάσης γιὰ τὴ γραμ-
ματικὴ τοῦ κ. Ροντάκη, μὰ καὶ πόσο ἀνόητα μιλάει ὁ κ.
Ροντάκης, γιὰ τὸν Ψυχάρη, ἀποκαλῶντας τον «στεινοκέφα-
λο, ἀνελλικρινῆ, ἐπίβουλο, Μπόξερ τῆς ἀπλοελληνικῆς κτλ.»

— Ὅσα βρίζει ὁ Ρωμῆς, ἔχει πάντα τὸ λόγο του καὶ
θαροῦμε πῶς κ' ὁ κ. Ροντάκης ἔχει κάποιον λόγο, τὸν ἀκό-

λουθὸ· Κάποτε ὁ Δάσκαλος, θαροῦμε, εἶχε προκηρύξει κά-
ποιο διαγωνισμὸν γιὰ Ρωμαϊκὴν γραμματικὴν, καὶ στὸ διαγω-
νισμὸν αὐτὸ, ποῦστελε κ' ὁ κ. Ροντάκης τὴ δική του, βρα-
βεύτηκε ἡ Γραμματικὴ τοῦ Φιλίππου.

— Καίρὸς νὰ μᾶθει πᾶ ὁ Ψυχάρης πῶς ὅταν προκηρύ-
χθαι διαγωνισμοὺς, — κ' ὅταν μάλιστα τὸ βραβεῖο εἶναι πα-
ράδος — πρέπει νὰ βρίσκει τρόπο νὰ βραβεύει ὅλα τὰ ἔργα
ποὺ τοῦ στέλνουνται, γιὰ νὰ πάψει νάναί ἀνόητος, ἀνελλι-
κρινῆς καὶ ὀχτρὸς τοῦ κ. Ροντάκη. Τίποτ' ἄλλο.

— Τάξαμε στοὺς ἀναγνώστες μας νὰ βγάλουμε τέσσαρα
δωδεκασέλιδα φύλλα γιὰ νὰ συμπληρώσουμε τὰ δύο φύλλα
ποῦπρεπε νὰ βγοῦνε τὸν Ἀλωνάρη. Τὸ πρῶτον δωδεκασέλι-
δο εἶναι τὸ σημερινόν, τὸ δεύτερον δωδεκασέλιδο θὰ βγαίει τέλος
τοῦ Τρυγητῆ, καὶ τὰ ἄλλα δύο, τὸ Σεπτέμβρη, κάθε δεκαπέντε
μέρες τὸ ἓνα. Στὸ ἀναμεταξὺ τὸ φύλλον θὰ βγαίνει ταχτικὰ
μὲ ὀχτὸ σελίδες.

— Γιὰ νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ περισσότερους τὸ βιβλίον τῆς κ.
Βίρ. Δεντρινῶς «Ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦ αἰωνίου» καταβάσαμε
τὴν τιμὴν τοῦ σὲ μιὰ ἐραχμῆ, ἀντὶ τρεῖς ποὺ πουλοῦσαντε ἴ-
σαμε τώρα στὴ γραφεῖα μας.

— Βγήκε καὶ δεύτερος τόμος διηγήματα τοῦ ἀγαπημέ-
νου συνεργάτη μας Κώστα Παρορίτη μὲ τὸν τίτλον «Οἱ νε-
κροὶ τῆς Ζωῆς».

— Ἀπὸ τὸν καινούριον τόμον, ποὺ θὰ γράψουμε ἀργότε-
ρα γι' αὐτόνε, θὰ δημοσιεύουμε στ' ἄλλο φύλλον ἓνα διη-
γήματα, τὰ καλύτερα καὶ χαρακτηριστικότερα.

— Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος μὰς πληροφοροῦσε στὸ «Νέον
Ἄστυ» (31 τοῦ Ἀλωνάρη) πῶς δὲν τὰ διάβασε τὰ διηγήμα-
τα, γιατί εἶναι ζήτησι καὶ γιατί εἶναι γραμμένα σὲ γλώσσῃ ἀ-
συνείδησι, δηλ. στὴ δημοτικῇ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς τὰ
διηγήματα τοῦ κ. Ξενόπουλου διαβαζοῦνται καὶ σὲ γούρνο
μέσα, μὰ δὲν πρόκειται γι' αὐτό.

— Πρόκειται γιὰ τὸ ὅτι ὁ κ. Ξενόπουλος κάνει καὶ τὸν
κριτικόν, καὶ τὸν καλοσυνειδητὸν μάλιστα. Μὲ τὸ συμπάθειον.

— Στὸ «Φιγαριὸν» δημοσιεύθηκε σὲ Γαλλικῇ μεταφράσει
«Ὁ θάνατος τοῦ Παληκαρίου» τοῦ Κωστῆ Παλαμά καὶ στὸ
πρῶτον φυλλάδιον τοῦ καινούριου φιλολογικῆς περιοδικοῦ «I-
sis» ὁ κ. Ary Renè d' Yvermont δημοσιεύει γαλλικὰ με-
ταφρασμένα, μερικὰ ποιήματα ἀπὸ τοὺς «Ἰάμβους καὶ Ἀ-
ναπαιστούς».

— Ὁ Ἑρμῶνας μὰς γράφει πῶς τούτη τὴ βδομάδα μὰς
στέλνει τὴν κριτικὴν γιὰ τὸ «Δωδεκαλόγον τοῦ Γύφτου». Ἐλ-
πίζουμε λοιπὸ νὰν τὴν τυπώσουμε στὸ φύλλον τῆς ἄλλης Κυ-
ριακῆς.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἰβόνα. Τὸ δημοσιεύουμε καὶ καρτεροῦμε τοῖς τις
«Κουδέντες μὲ τὰ πούκα». — κ. Βασ. Δ. Θεοφ. στὴ Σάμο.
Εὐχαριστοῦμε. Στείλε μας κ' ἄλλα — κ. Γ. Π. Ζεῖθ. στὴ
Μυτιλήνη. Σοῦ στέλνουμε μὲ συστημένο δέμα τὰ βιβλία ποὺ
μὰς ζητᾷς. Πληροφορησε μας παρακαλοῦμε, τὴν παραλαβὴν
τους.

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

τὸ γραφεῖο καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ Σακίτου (ἔδος Στα-
δίου, ἀντικρὸ στὴ Βουλῆ), πουλοῦνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ
ἓνα καὶ 1,25 φρ. γρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικόν, τὰ ἐκδοθῆ βιβλία :
τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τὸν εἰρη τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΑΗ
«Ἡλιος καὶ Φεγγάρι» — τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζή-
τημα καὶ ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις» — τοῦ ΕΦΤΑ-
ΛΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Ῥωμαϊστίνης», «Μεζώχρητα καὶ Βρου-
κόλακας» καὶ «Νησιώτικες Ἱστορίες» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑ-
ΛΙΑΝ «Οἱ σκιῆς μου» — τοῦ Χ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ «Ὁ Μέγ'
Ἀλέξανδρος» — τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «τὸ Ἀνεχτίμητον»
(δράμα) — τοῦ ΠΑΠΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία καὶ Πατριδαν»
— τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινούρια» — τοῦ
Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιὰ» — τοῦ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
«Ζωντανὸ καὶ πεθαμένον» καὶ «Ὁ Ἄσματος» (δράμα) —
τοῦ ΛΟΓΓΟΥ «Δάφνης καὶ Χλόη» (μεταφρ. Βουτιερῆς) —
τοῦ ΕΥΡΗΣΙΑΝ «Ἡ Μήδεια» (μεταφρ. Παργιλιῆς) — τοῦ
ΣΟΦΟΚΑΝ «Ὁ Ἄλας» (μεταφρ. Ζήσιμος Σίδερης).

Ἡ ΙΑΙΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλεξ. Παλλῆ δρ.
2 καὶ φρ. γρ. 2 1/2 γιὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ὁ ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλεξάν-
τρας Παπαμάσκου, γρῶσοδεμένος, δρ. 1 1/2 καὶ φρ. γρ. 2
γιὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Τοῦ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ «Ἰάμβοι καὶ Ἀνάπαιστοι» —
«Τρισεύγενη» — «Γράμματα» — «Ἀσάλευτη Ζωή», 6 δρ. ἀν-
τις 12 ποὺ πουλοῦνται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Γιὰ τίς ἐπαγγελίας
τ,50 καὶ γιὰ τὸ ἐξωτερικόν 1 φρ. γρ. δίχως ἄλλο ἐξόδο
γιὰ τὰ ταχυδρομικά.

Τοῦ ΙΔΑ «Μαρτύρων καὶ ἠρώων αἵμα.» δρ. 2.
Τοῦ Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ Πλουτολογία (Δρ. 1) — Κριτικὴ
τοῦ ἄδολου λογισμοῦ τοῦ Κάντ (δρ. 1) — Τὸ δασμολογικὸ
ζήτημα στὴν Ἀγγλίαν (λεφτὰ 50)